

Levélkeringő-5

Budapest – Frankfurt – Smula Solsäter – Oslo – Frankfurt

Budapest, 2019. március 21.

Benne vagyunk már a korban. Árnyaltan fogalmazva is, *Döglött aknák*.

Csurka István nem túl hízelgő kisregénycíme ez. Óvatos, gyanakvó énünk csak annyit merít az 1965-ben írott műből, amennyit elbír. A színházra adaptált változatot viszont már szinte lehetetlen magunktól távol tartani.

„A hatalmát vesztett, fanatikus balos káder és az ugyancsak leszerepelt, virtigli reakciós exvállalkozó kényszerű kórházi összezártsága ideális színhelye kettőjük politikai mérkőzésének. Az már csak hab a tortán, hogy hőseink nem egy átlagkórház átlagkórtermében, hanem a kiemelt káderkórház idegosztályán találkoznak. Paálnak első perctől gyanús, hogy betegtársa volt az, aki 1944-ben a légópincében feljelentette és a nyilasok kezére adta őt, s csak a véletlennek köszönhető, hogy elkerülte a végzetet. Moórt viszont az bántja, birizgálja, hogy amikor hajdanvolt jólétének visszaszerezését remélve lángossütői engedélyért folyamodott, a hivatalnokként még mindig döntéshelyzetben levő Paál volt az, aki ezt megtagadta tőle. Ergo: nemcsak történelmi, politikai ellenfelek, de a hatvanas évek végén – amikor a darab a színlap szerint játszódik – még személyes ellenségek is.” (Földes Anna, 2015)

A kisregény volt előbb. Megjelent, de minden visszhang nélkül maradt.

Csurka ráérezett valamire, a *téma a színpadon hevert!* Az első bemutató Kállai-Major kettőse hátborzongatóan precíz. Kísértet járja be Európát... és sátáni figurák. Kádár János is megnézte a darabot, és az arcát fürkésző

tanúk szerint beosztottjaival együtt jókat nevetett. Vajon miért büntet bennünket a sors, hogy ilyen ősoket örököltünk? Kétségtelen, nem a mi szennyesünk, s utódaink ítélkeznek majd, magunk nem lettünk-e még gonoszabbak...

Máig nem szorultam kórházi ápolásra. Illetve egy pénteki napon hevenyészett laborvizsgálatok után kaptam egy folyosói ágyat, de otthoni jobb ellátás reményében, hétfővégre hazaküldött az ügyeletes. Az oslói közkórházak akut ápoló- és orvoshiányban szenvedtek (s szenvednek azóta is). Hétfőn reggel jelentkeztem, s miközben rám húzták a halványkék köntöst, egy rászorulóbb már el is foglalta a paravánnal lerekesztett folyosói ágyam. Mielőtt munkahelyem virágcsokra megérkezett volna, lapát-ra tett a nálamnál is rosszabb nyelvtudású felcser. Legalább a felettébb kellemetlen, egyre gyakoribb kórházi fertőzést elkerültem...

Eszmélésem a XX. század második felére esik. Megúsztam a Nagy Háborút, a '19-es vadbarmok tobzódását a Tanácsköztársaság dicstelen 133 napja alatt. A második világháború után születtem. '56-ban kikerekedett szemmel követtem a házunk előtt oda-viszsa elcsörömpölő tankokat. Ablakunk a Záhony-Budapest főútvonalra nyílt. Második általánosba jártam, iskolánk szomszédságában döntötték le Malinovszkij marsall lovas szobrát. Társbérlőnk fia a mi kamránkba akart elrejtetni egy jókora bronzdarabot s egy megtépett zászlót. Dédi abroszba-

tyuba kötötte értékeinket. Az alváshoz nélkülözhetetlen Brumitól nappal sem voltam hajlandó megválni.

Egy évben születtem a KGST-vel, a Csehszlovák Írók Szövetségével, a NATO-val, az Európa Tanáccsal, a Magyar Népköztársaság Alkotmányával, a Kínai Népköztársasággal, az NDK-val, a Nők Lapjával, az új Lánchíddal és Makk Károly *Úttörők* című filmjével (amit azóta sem tudok beszerezni többezres filmgyűjteményembe).

Csurka csodálkozott a legjobban, hogy az ország legeldugottabb csücskébe is eljutó darabján milyen jóízűen nevettek. Mindenki ismert legalább egy olyan valakit, akire megtévesztésig hasonlított Paál vagy Moór. Csak tükörbe nem nézett senki. Hiába úsztam meg a vérzivataros háborúkat és a komcsi csőcselék rémuralmát, a gulyáskommunizmus sem volt fáklásmenet. Minden fordítva működött, kék volt a meleg vizes csap, és piros a hideg, hideg volt a zónapörkölt, a sör pedig meleg.

Utólag mosolygok csak a száanalmas kis hadnagyocska vergődésén, aki népművelősködésem alatt keresett fogást rajtam. Hiába, mindhiába. Szüleim bölcs előrelátása látszott beigazolódni, mérnöknek tanítottak, hogy ha kell, elbújhassak a rajzasztal mögé. S lám, bevált, disszidálásom előtt n-edik nímánd voltam egy tervezőirodán. A kutyát sem érdekelte, hogy miben sántikálok.

Norvég kollégáim is fogást keresnek rajtam, időről időre azt firtatják, hogy mi a különbség a két ország között. Nem teszik zsebre a válaszom: Magyarországon már rég felhagytak a szocializmus építésével. Azt viszont elhallgatom, hogy szülőházamban a

takarítónő akarja megmondani, használhatom-e a hendikepes vécét, s az eladók váltig azt hiszik, hogy szíveségből szolgálnak ki.

Döglött aknákból maradt épp elég. A napokban ürítették ki a BAH-csomópont környékét. „...építkezés során második világháborús robbanószert találtak. A 100 kilogrammos bomba gyújtószerkezetét a helyszínen robbantották fel, a többit elszállították.” (Hír TV, 2019)

Kovács katáng Ferenc

***

Frankfurt, 2019.05.18.

Déjà vu

A teljes nézetazonosság, a proletár őszinteség és éberség, a világ proletárjainak egyesülése és a szocializmus győzelme idején a nagy csókosszájú keletnémet vezető a Német Szocialista Egységpárt kongresszusán beleüvöltötte a világba, hogy a *szocializmus győzni fog*. Igaza lett, csak nem a keleti országrészben, hanem a nyugatiban. A szocialista, a zöld és az ún. kereszténydemokrata politikusok, a *megvásárolt újságírók* (Ulfkotte) és a helyzetben lévő 68-as nemzedék és utódai segítségével megvalósult a szocializmus, amit itt új liberalizmusnak hívnak. Persze ez nem azonos a szocialista demokráciával, hiszen még nem jön a fekete autó a másként gondolkodókért. Viszont a sötétség leple alatt ebben a liberális német demokráciában is megtörtént, hogy az utcán félholtra vertek egy ellenzéki parlamenti képviselőt. A túlnyomó többségű balliberális média megmondóemberei azokat, akik nem a fősdor félrevezető mantráját, vagyis az elménktől való megszabadítást hirdetik, rögtön kitolják a jobbszélre, egy

kalap alá veszik őket a nációkkal, és ellátják a fasiszta, populista, nacionalista és rasszista jelzővel. Ettől még az egykor népszerű német kerti törpék is hideglelést kapnának és azonnal elhatárolódnának.

Emlékszem, amikor a hetvenes évek végén nevelőtanárként kellett megtapasztalnom, hogy a szocializmust építő népi demokráciánkban a március 15-i munkanapos nemzetközi ünnepen megverték a tüntető diákokat.

De ne menjünk olyan messzire. 2006. október 23-án történt meg az a gyalázat, hogy tömegoszlató rendőrök a forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóján több száz békés ünneplőt megtámadtak, *rohadt magyarok* kiáltással agyba-főbe vertek, tartóztattak le, és ezreket félemlítettek meg. A diktatúrákat idéző akciónak 167 sérültje volt. Érdekes, hogy sem az otthoni liberálisoknak, sem az európai demokrácia Brüsszelben üldögélő képviselőinek ez nem szúrta szemet, mert az ő kutyáik kölykei voltak nálunk hatalmon.

Németországban a jobboldali radikálisok vannak célkeresztben, ez helyes is, de közben ha a baloldali radikálisok borogatják fel a rendőrautókat, mint az az Európai Központi Bank megnyitójakor történt, az nem veri ki a biztosítékot. Működik a kettős mérce. Rosszalkodnak a gyerekek? Majd kinövik. A liberális demokrácia dicsőségére. Mindig eszembe jut az a német náció közé beépített tisztcske, akit évtizedekkel ezelőtt egy tüntetésen jól elagyabugyáltak és lecsuktak, majd a tárgyalásán volt nagy meglepetés, mikor felfedte fedő kilétét. Nem volt nagy sajtója.

A jelenlegi szocialista gyökerű német államfő nemrégiben egyik beszédében meghirdette a populizmus

– mint túrhetetlen irányzat – elleni összefogást. Ennek kapcsán említette, hogy a demokrácia csak liberális lehet.

Nemrégiben egy német szervizben váraкоztam. Azt mondta az egyik munkafeltevő a másiknak, hogy ez a legutóbbi ügyfél nagyon pofátlan volt.

– Külföldi? – kérdezte a másik.

– Nem, német volt.

– Mondom, hogy külföldi!

Így humorizálnak egymással a bevándorló honfitársak. A németek pedig megfélemlített birka módjára tűrik és engedik a tűz és a víz felső utasításra történő keveredését. Európa vezető országa lakosságának 22 százaléka migrációs háttérű. Egyik kedves muszlim ismerősöm úgy jellemezte, hogy a németek alszanak.

Egy hét múlva EP-választások lesznek. A tavalyi helyhatósági választások előtt az ellenzéki populista Alternative für Deutschland plakátjain a jelölt arcát Hitler-bajusszal befestették. Ahogy ment be az ember a liberális metropoliszba, Frankfurtba, a magas oszlopokra helyezett AfD-plakátokat zöld és vörös festékekkel leöntötték. Most még csak megszagatták. A heseni rádióban egy megmondóember tegnap arra biztatta a hallgatókat, hogy ne szavazzanak alternatív, vagyis bevándorlásellenes módon, mert az nacionalizmus és rasszizmus. Ezt mesélik a hétfős szíriai csoport által Freiburgban elkábított és megerőszkolt német nőnek!

Ha az EP-választás után marad minden a '68-as nemzedék által meghatározott politikailag korrekt légkörben, akkor tovább folytatódik a kereszténydemokrácia eróziója, és végre az alkotmánybíróság utasítására bevezethetik az annyira áhított harmadik nem fogalmát. Sorsdöntő szavazás lesz, amely befolyásolhatja az ország

és Európa jövőjét. Ahogy ezt az agy mosott, megfélemlített, bevándorláspárti európai többséget figyelem, nézve a százalmas, rövidlátó, a szocialista és ún. kereszténydemokrata, egy követ fújó holland, illetve német főjelöltek tv-vitáját, minden marad a régiben. Enyhe csalódottság érződik ugyan a választóknál, mert növekszik a szegénység, sok gyermek éhezik, de ez a lelkiállapot nem lesz elegendő az 1,7 millió bevándorlóval megnövekedett lakosság jövőjének megváltoztatásához, a várva várt – urambocsá! – jobboldali előretöréshez és az Európa jelenleg még bezárt kapuinál várakozó szerencsétlen, többmilliónyi, a nyugat-európai gyarmatosítók által kismizmizett beözönlésének megakadályozásához, ezzel együtt a földrész összeomlásának és az európai éthosz megsemmisülésének késleltetéséhez. A harmadik nem részére kezdenek építeni az oly fontos harmadik WC-fülkét.

2003-ban egy magyar látnok az Európai Unióról azt írta, hogy *Ez az új uralom rosszabb és aljasabb lesz, mint a szovjet uralom, mert ez a „demokrácia” köntösében jelenik meg. (...) Fő eszközük a hazugság és a félrevezetés.* Bingo.

Pécsi nagyapám az én koromban sokat mondta, hogy kisunokám, ez a világ engem nagyon fáraszt és idegesít. Hazug és csaló. Csak otthon nagyanyáddal és a templomban érzem jól magam. Most értettem meg őt a 2019-es EP-választás előtt.

Cserna Csaba

***

SMULA SOLSÄTER, 2019. május 31.

Kedves Ferenc!

Kissé nehezemre esik leveledre válaszolnom, mert az évek során nagyon

messze kerültem attól a világtól, mely téged korán hatalmába kerített és ma is intenzíven foglalkoztat. Még meg sem születtem, mikor családomnak menekülnie kellett Erdélyből. A második világháborút át- és túléltem, ugyanígy a kőkemény Sztálin–Rákosi-rendszert is. A nyomasztó Kádár-korszak megpróbáltatásait viszont már nem kellett elviselnem, mert még idejében elhagytam Magyarországot.

Az 1956-os forradalom alatt tagja voltam a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Forradalmi Bizottságának, és nem tudom, hogy ez a forradalom leverése után milyen következményekkel járt volna. Te még mindig itt vagy? – kérdezte egyik-másik ismerősöm. Tanárom, Szervánszky Endre, aki jól ismerte makacs és egyenes természetem, távozásra buzdított:

„Gaál, maga menjen el innen! Magának nem terem fű ebben az országban.” Igaz, voltak olyanok is, akik óvatosságra intettek. „Ha nincsenek kapcsolataid, inkább maradj, mert támogatás nélkül nehezen fogsz külföldön boldogulni” – mondta egyikük.

Barátom, A. a forradalom napjait egy békés kisvárosban töltötte nővére vendégeként. A városkában nem történt semmi rendkívüli. Az eseményekről csak rádióadásokból értesült. Mikor visszatért Budapestre, hogy folytassa tanulmányait, egy tájékozottabb kollégájához fordult, és attól tudakolta, hogy mit hoz a jövő. „Minden marad a régiben” – hangzott a válasz. Ezt hallván barátom azonnal elhatározta, hogy útnak indul. December második felében kalandos körülmények közepette jutott át Jugoszláviába. Végül ő is Svédországban kötött ki hosszú és viszontagságos jugoszláviai tartózkodás után.

Én már novemberben átléptem az osztrák–magyar határt. December

12-én érkeztem ide. Első benyomásom lehangoló volt, és kissé ijesztő is. A komp, mely virradatkor indult a dániai Helsingörből, kora reggel érkezett Helsingborgba. Roppant hideg fogadott és szürkesség. A svéd kikötővárost sűrű köd takarta. Partra szállásunk után azonnal egy hatalmas barakkba tereltek minket. Kiderült, hogy tisztálkodni fogunk, és ezután orvosi vizsgálatra kerül sor. A sok meztelenre vetkőzött férfi között váratlanul felbukkant néhány megtermett svéd matróna. Nem zavartatták magukat, nem bámészkodtak. Térültek-fordultak, hoztak szappant, törülközőt, előteremtettek mindent, amire szükségünk lehetett. Munkájukat szó nélkül végezték. Aztán eltűntek nyomtalanul. A dolog kissé szokatlan és meglepő volt, de nem kellemetlen.

Egy-két nappal később táborba kerültünk, ha egy jól felszerelt szállodát tábornak nevezhetünk, a Keletitenger egyik szigetén, Ölandon. Már az első estén, legalábbis férfiszemmel nézve, csodálatos élményben volt részünk. A Luca-napot, a fény ünnepét, két nappal korábban tartották meg, de a ceremóniát tiszteletünkre megismételték. A pódiumon csinos, szőke lányok énekeltek, gitároztak; fejükön zöld koszorú, égő gyertyákkal megtűzdelve. Mintha angyalok ereszkedtek volna le a magas égből.

A befogadók részéről mind privát, mind intézményes vonalon jóindulattal és segítőkészséggel tapasztaltunk. A helyi lakosok egyike meghívott otthonába kávézni, ami itt megtiszteltetésnek számít. Kaptunk zsebpénzt, valamint egy nagyobb összeget, hogy a zord téli időjárásnak megfelelő öltözetet vásárolhassunk magunknak.

Hirtelen kilépni az ismeretlenbe olyan, mint a halálugrás. Akkor keletkezett verseimet olvasva látom, hogy

a menekülés erősen megviselt. Hontalan lettem. Úgy éreztem, hogy talpam alól kicsúszott a föld. Szorongás és bánat vett erőt rajtam.

Óriási szerencse, hogy választásom, mert szabadon választhattam, azért esett Svédországra, mert azt reméltem, hogy nagymértékben különbözik a megszokottól. Ebben a várakozásomban aztán nem is csalódtam. 22 éves koromban Brassó, Debrecen és Budapest után most egy negyedik helyre kerültem. Majd mindent előről kellett kezdenem. Elsajátítani egy számomra teljesen idegen nyelvet, és megismerni a társadalmat, amelynek vendége lettem.

Ahány ház, annyi szokás. Én nem csak ismételve ezt a szólásmondást, hanem ebből indulok ki minden egyes alkalommal, mikor új környezetbe kerülök. Pillanatig sem jut eszembe, hogy azokat, akik másként viselkednek és gondolkoznak, mint én, lekezeljem és azonnali hatállyal beszámíthatatlannak minősítsem, mint ezt sok úgynevezett idegenbe szakadt honfitársam teszi, hanyag eleganciával. Így nem csoda, hogy nem alakul ki szorosabb kapcsolat köztük és a befogadók között. A kezdeményezés a vendég, a bevándorló feladata. Jöttek a tanulóévek.

A stockholmi Királyi Zeneművészeti Főiskola növendéke lettem. Mint ez itt szokás, tanulmányi kölcsönt vettem fel, a nyári szünetek során pedig végeztem azt a munkát, amit épp kaptam, hogy szert tehessek egy kis pénzmagra. Így aztán számos foglalkozási ágat kipróbáltam és rengeteg svéd emberrel találkoztam, nőekkel és férfiakkal, fiatalokkal és öregekkel, professzortól az utcaseprőig. Három jónevű, egymástól igen különböző zeneszerző tanított; Lars-Erik Larsson, Karl Birger Blomdal és Ingvar Lid-

holm. Elvégeztem a zenetanári tanzakot is.

Míg a magyar zeneszerzők és növendékeik magánlakásokon, félig-meddig tiltott, s ezért titkos hanglemezkoncerteken ismerkedtek a nyugati modernizmus már túlhaladott zeneszerzési módszereivel, én Darmstadtban találkozhattam a fiatal generáció képviselőivel, élő előadásban hallhattam legfrissebb alkotásaikat. A stockholmi Zeneművészeti Főiskolán időnként jeles vendégtanárok bukkantak fel, köztük Karlheinz Stockhausen, Terry Riley, Mauricio Kagel és Ligeti György.

Bejutottam a stockholmi Elektroakusztikus Zenei Stúdióba és megismerkedtem a modern technika zenei felhasználásának alapjaival. Ez erősen befolyásolta zenei gondolkodásom, mert a technika lehetővé teszi olyan művek létrehozását, melyeket nélküle lehetetlen megvalósítani.

Sorsom ide-oda taszított. Voltam pedellus, voltam hanglemezárus. Kis híján alkalmaztak a stockholmi Bonctani Intézet hullaházában. Voltam gyári munkás, egyesületi titkár, zenetanár. Nem voltam válogatós. Ez volt az ára annak, hogy független maradhassak.

Az évek során hihetetlenül sok hatás ért, mind emberileg, mind szakmailag. Utóbbiban viszont válogattam. Amit érdemesnek ítélttem arra, azt megtartottam; amit nem, azt elvettem.

Sokan mutattak szimpátiát irántam, és ezért köszönettel tartozom nekik. Szorongásom megszűnt, bánatom lassanként elcsitult.

Idővel találtam egy olyan munkát, mely lehetővé tette, hogy tudásomat és tapasztalataimat hasznosítsam.

Saját elképzeléseimből indultam ki, és ezt főnökeim szó nélkül hagyták, mert az eredmény legtöbbször kielégítő volt. Munkaköröm egyre bővült és többször változott. Kezdetben producer voltam, később projektek kezdeményezője és irányítója, majd az új zene terjesztője, végül zeneszerzőként alkalmaztak.

Barátaim támogatása jelentős volt. Sajnos, egyik a másik után költözik át az árnyékvilágba.

Te is sokat jelentettél nekem, Ferenc. Ha te nem veszel rá a verses levélváltásra, három közös kötetünkben közölt verseimnek zöme talán meg sem születik.

Első feleségem súlyos betegsége és halála késztetett arra, hogy felveszem a kapcsolatot egy gyermekkori barátjával. Azóta minden hétköznapon találkozunk a Skype-on. A technika segítségével beszélgetünk, verseket olvasunk, zenét hallgatunk, próbálunk jól megalapozott álláspontot kialakítani korunk művészetének és a világhelyzetnek megítélésében.

Második feleségem, akivel több mint negyven éve élek együtt, apai ágon svéd, anyai ágon dán eredetű. Beépültem egy kiterjedt svéd-dán családba. Ez jó is, mert a sajátom kihalófélben van.

Huszonöt éve annak, hogy megvásároltunk egy kis vidéki házacskát. Már tizenöt éve lakom itt. Négy évvel ezelőtt feleségem is nyugdíjba ment és ide költözött.

Nyugdíjunk, mely svéd viszonylatban alacsonynak számít, lehetővé teszi, hogy úgy éljünk, mint fiatal ösztöndíjasok. Feleségem rávetette magát olyan területek tanulmányozására, melyek mindig érdekelték, de korábban sosem volt ideje arra, hogy foglalkozzék velük.

Jómagam komponálok, összeszedem és hozzáférhetővé teszem kompozícióimat a világhálón, a SoundCloud elnevezésű adatbázison. Változatlanul foglalkozom a költéssel is.

Testünk öregszik, bizonyos képességeink csökkennek, olykor ránk támad valami apróbb-nagyobb nyavalya. Hogy ez így fog történni, annak kezdettől fogva tudatában voltunk. Nincs benne semmi meglepő.

Nem panaszkodunk. Tesszük azt, ami erőnkből telik.

Gaál Zoltán Svédországból

***

Oslo, 2019. július

Volt idő, amikor érdemes volt retúr váltani. Oda-vissza olcsóbb volt a vonatjegy. El is várták a szülők, hogy a jegyre szánt pénz felét ne spóroljuk meg egy autóstoppal. Féltettek, naná. Bármilyen megtörténhet – zárta rövidre a vitát Anyám. Mintha ötven évet előre látott volna az időben. Ma már nem is stoppolnék, de nem is vennék fel senkit/akárkit.

A légitársaságoknál csak retúrjegyet lehetett kapni. Kétségtelen, hosszabb távról hogyan is térhettünk volna vissza „csak úgy”. S egyes konzulátusok csak akkor pecsételtek vízumot az útlevelünkbe, ha felmutattunk egy oda-vissza repjegyet.

Régi szép idők! Mielőtt nosztalgiába dőlénk és telekönyveznénk egy tucat papiertaschentuchot, gondoljuk át alaposan, manapság mit nyerünk azzal, hogy nem kell előre eldönteni, mikor térünk vissza a kiinduló állomásra.

Nagyi nem azt közölte vasárnap reggel, hogy hánykor indulunk a templomba, hanem azt, hogy legkésőbb mikorra érünk vissza. A vásárló kocsis némi töprengés után kikal-

kulálta, hogy a hazaút – ha azt a két kocsmát és a nem kívánt herceharcát is beszámítja – legalább két óra, de semmiképpen sem több, mint három.

Ezek szerint akkoriban a visszatérésre tették a hangsúlyt.

– Majd jövök! – kiáltottam vissza a kapuból, annak becsapódása előtt néhány másodperccel. Amíg Nagyi levegő után kapkodott, nagyapám már ki is káromkodta magát. Nehezen viselték a bizonytalanságot. Időben és egyben tudni a családot – ennél szentebb dolgot nem ismertek. Nagyi addig virrasztott a hokedlin vagy a sámlin, míg mindenki haza nem ért. Aztán szó nélkül lefeküdt ő is. Másnap reggel, jobban mondva dél felé morogult, csak úgy magában, mégis jó felé célozva, hogy aki legény éjjel, nappal is állja!

Anyám sosem látogatott el külföldi otthonunkba, mondván, jöjjön haza, aki látni akar!

A *Retúr* című filmet nézve (Palásthy György, 1996) nem a fentiek jutnak eszembe. A cím csupán jó poén, húzószó, következmények nélkül való. Anti-hőseink, Horn Gyula pufajkás-pajtás ideje alatt hozott rendelet értelmében, nyugdíjasként ingyen utazhatnak a MÁV-val. Más-más okkal ugyan – de felszállnak az esti személyre, átbeszélgetik/szunyókálják/vészeli az éjszakát, majd reggelre visszaérnek a kiinduló állomásra.

1982-ben nem váltottunk retúr, disszidáltunk/dobbantottunk. Három év várakozás után úgy kaptunk kiutazási engedélyt, hogy hittek szavunknak. Mint lelkes tömegsportolók és szorgos kajakszakosztály-vezetők „kiérdemeltük”, hogy megtekintsük a labdarúgó-világ bajnokságot. Ausztriánál nem Spanyolországunk vettük az

irányt, hanem egyenest északra. Az 59° 54' 49.9" N-ig meg sem álltunk. Villamosmérnöki diplománk jó ajánlólevélnek ígérkezett. Mielőtt bárkit is elkapna a sárga irigység: piszkosul megizzadtunk a korántsem dobogós helyekért. Kétszer annyi munkával, szerényebb javadalmazásért kapaszkodtunk lassan fölfelé. Mert ne feledjük, ott is a hazaiak az egyenlőbék. Jól is volt ez így, mi tudtuk a helyünket, és nem vertük a tamtamot. NGO-ok még mutatóban sem léteztek, hogy jogtalan igényeket világszenzációvá dagasszanak. Retúrjegyünk nem volt. Nyolc évet vártunk arra, hogy a „Magyarország kivételével a világ összes országába érvényes” ideiglenes iratunkból végre kikerüljön ez a „megszorítás”. S ekkorra, csodák csodájára, megnyíltak a határok. Úgy suhantunk végig Európán, hogy csíkos sorompót csak Hegyeshalomnál láttunk újra.

Retúr. Út a jövőbe, vissza a múltba? Egy évet? Ötöt? Évtizedeket? Vajon mit szól mindehhez Csaba barátom odaát, Frankfurtban?

Kovács katáng Ferenc

***

Frankfurt, 2019. július idusa
Új világ

*Multunk mind össze van torlódva
s mint szorongó kivándorlókra,
ránk is úgy vár az új világ.
(József Attila: Hazám)*

Tavaly Frankfurtban, a katolikus Szent Péter-templomban, amit ún. művészeti összejövetelhez alakítottak át (liberális nyelven: „deszakralizáltak”; érthetőbben: meggyaláztak), izgalmasnak ígérkező rendezvény hirdet-

tek az ifjúság számára, középiskolás diákok részvételével. Izgatott kíváncsisággal vártam, hogy Goethe, Schiller és Beethoven szellemi örökösei, ha kicsiben is, de helyrebillentik a megbomlott világot. Mélységesen csalódnom kellett. Koncert helyett a zenét és művészeti tantárgyakat oktató tanárok által koreografált értelmetlen, fülsértő zörejeket lehetett hallani, versek és prózai összeállítás helyett zavaros és összefüggéstelenül bekiabált szavakkal próbálták érdeklődésünket felkelteni. A diákok lényegében egy nihilista manifesztumot dramatizáltak, ami hűségesen visszatükrözte a mai, szélsőségesen liberális és agresszív német közhangulatot. Azt a minősíthetetlen színvonalat, amit az a fiatal moderátor/humorista is képvisel, aki korábban a német televízióban a török elnökről azt mondta, hogy kecskével hál és elnyomja a kisebbségeket. Ha családilag nem lettem volna érdekelt, öt perc múlva elhagynom a termet.

A kiheverhetetlen sokkot az ideai, 2019. évi EP-szavazás csak tovább fokozta: előretörték a magukat liberálisnak/szocialistának nevező, európai nyugalomuk és jövőnk felbérélt szétverői. Ismét meg kellett érnem, hogy szégyellhetem magyarságomat, mert vannak honfitársaim, akik a saját országuk képviselői ellen szavaztak, amikor azok bizottsági tagsága volt a tét. Mindezek tetejébe azt hazudják, hogy a magyar kormányzópart képviselői Európa-ellenesek. Tettük emberileg értelmezhetetlen.

Bár egy-két illegális migránspartti csúcsjelöltet sikerült kiütni a versenyből, látni kellett volna a sikeres általános iskolai végzettségű, volt német szocialista kancellárjelölt arcát, amikor a televízióban az egykori vörös komisszárok kioktató stílusában minősítette Orbán Viktor és a kelet-

európaiak győzelmét. Vörös feje szinte összemosódott a mögötte lévő paraván pirosával, és tekintetében ott parázslott az elszánt gyűlölet, hogy elvbarátaival mindent megtesznek a magyar, lengyel és olasz populisták ellehetetlenítésére. Persze az ő liberális demokráciájuk keretén belül, aminek az a lényege, hogy egyedül az ő álláspontjuk az igaz, másoké elfogadhatatlan, üldözendő, azt el kell hallgattatni. Nem képesek tudomásul venni, hogy a visegrádi négyek Közép-Európában vannak, ugyanis a német földrajzi ismeretek szerint Európa nem az Urálnál végződik, hanem az egykori szocialista országok keleti határainál. Az Európai Parlament szocialistái állítólag levélben mondtak köszönetet frakciónak az európai parlamenti bizottsági tisztségekre jelölt fideszes képviselők kinevezésének megakadályozásáért. *Világ proletárjai egyesültek.*

A Kohl kancellár által megálmodott egyesült Európa a szemünk előtt pusztul.

Miután 2015-től, a Kancellár aszszony utasítására, korlátozások és papírok nélkül engedtek be boldog-boldogtalant, kitelve a szívesen látott vendég böcsülete: nincs hová kitoloncolni őket. Nem beszélve arról az abszurd esetről, ami Lipcsében történt a minap: a hatóság a tartózkodás elutasítá-

sa miatt próbált meg letartóztatni egy migránst, mire honfitársai (karöltve a balos-liberális aktivistákkal!) palackokkal és kövekkel támadtak a rendőrökre. A legfrissebb eset pedig az integrációhoz fűzött reményeket dönti romba: egy nigériai migráns kideríthetetlen okból szétverte egy bajor befogadó központ munkatársainak autóját.

Ezekből a bankkártyával és mobiltelefonokkal felszerelt/felhergelt szerencsétlenekből akar a német külügyminiszter továbbiakat beengedni, majd szétosztani az EU-ban, hogy máshol se legyen nyugalom?! Magyarország és a V4-ek álláspontja józan, logikus és humánus: nem a migránssokat kell idehozni, hanem a segítséget odavinni. A bölcs vezetőnő képtelen elismerni a 2015-ben mondott végzetes tévedését: *Meg tudjuk csinálni.*

Mi lesz a sorsa Európának? Erre annak a mozinak a nevével válaszolnék, ami Frankfurtban a vakok intézete mellett működik: 'MAJD MEG-LÁTJUK'.

A bevezetőben említett középiskolás diák fél évvel az érettségi előtt bement a német gimnáziumába, és közölte, hogy nem jön többet, majd vásárolt egy repülőjegyet Amerikába. Nem retúrt. Csak oda.

Cserna Csaba